

okleveles orvosok száma 11.657 volt, úgy hogy 100.000 lakóra 105,6 orvos jutott.

A bábák száma 5673 volt.

As okleveles gyógyszerészeket 1592-és létszámmal tartja nyilván a statisztikai almanach 1940. évben.

1940. évben ápolott kórházi betegek száma 757.028 volt. Ezekből 55,7 százaléka gyógyultán távozott, a többi javultán és csak 3,1 százaléka halt meg a betegeknek. A Pasteur-intézetben kutyaharapás miatt 1.185 beteget kezeltek és csak egyetlen haláleset történt.

A földmivelési és állattenyésztési adatok kapcsán tanulságos lesz felismerni, hogy 1940-ben összesen 2.614.362 drb szárazmarha, 989.450 ló, 4.648.463 drb sertés, 1.750.221 darab juh állományból 59.540 darab szárazmarha, ló, juh és sertés hullott el ragadós betegségekben. Ebben a számban nincs még benne a sertésvesz penésztása, mely 46.136 sertéstől fosztotta meg az állattenyésztést. Más betegségben 66.028 darab állat hullott el.

As 1940. esztendő a ismétleg legrosszabb volt a szőlőtermés tekintetében. Ebben az évben csak 72.077 mm. szőlőt adtak el gyümölcsként az 1939 évi 406.555 m.m. szőlőmennyiséggel szemben. As új bor termésmennyisége 1939-ben 4.869.817 hektoliter volt, 1940-ben pedig csupan 935.938 hektoliter. Ezek az adatok azonban nem magukban állanak. Még katasztrófásabbá teszik az eredményt, ha eláruljuk, hogy 1939-ben 398.794 hektarlis hold volt az egész ország szőlőterülete, 1940-ben pedig 6.970 holdal több, vagyis 405.769 kat. hold.

As ország lakosságának könfogyasztására 1939. évben levágtak 723.615 szárazmarhát, 1.857.064 sertést, 383.636 juhot és 13.919 lovat.

1939-40-ben a vadászok a szőrmes vadak közül 924.576 drb macskát nyulak és 13.716 drb őset terítették le. A szárnyasvadászok közül 521.143 foglyot és 366.765 fácánt lötek le. Lőledek ezenkívül a vadászok 120.555 drb szarkát is. Szarvasat 7.693 darabot ejtettek el. A mufon, vidra és főleg a nyuszt elejtett száma jóval alulmarad a 200-nak.

1939. évben 4339 termelő foglalkozott dohánytermesztéssel. Egy hektárterület átlagos termése 11,63 mm. volt, 615 Paugó értékben. A dohánygyárakban 1940. évben 4985 nő, 1207 férfi munkás dolgozott, 145 tisztviselő és 174 szülsit vezetése alatt. 261.252 mm. bel- és 20.872 mm. külföldi dohány került felidomlására. E állományok 105.534.000 drb szarvas, 88.130 mm. pipa-dohány és 5.760.484.000 drb cigarettát.

Ha a cigarettákat hosszában egymásmellé raknók: akkor a távoiságot kapánák, amely körülbelül tísszer érné körül a földet.

Közműveltség, közoktatásügy.

Magyarország könyvtármérete 1940. évben 2.910 darabot tett ki 456.341 lapoldalon. As időszaki sajtó termékek száma 1585 volt. Politikai 348, széplrodalmi 207, tudományos és szaklapok 1030. A posta 1940-ben 130.037.000 drb újságot szállított és jutított el rendeltetési helyére.

As 1939-40. iskolai évben az országban 1361 kisdudovó működött 1361 óvodával. Népiiskola, ideértve a gazdasági ipariiskolákat is 15.220 működött 39.282 tanítószemélyzet vezetésével. A népiiskolai tanulóik létszáma 1.631.137 volt. A 283 községiiskolában 3600 férfi és 1485 nő tanította a 83.727 tanulóit. As 54 felső kereskedelemi iskolában 554 férfi és 224 nő tanító tanította a 12.398 növendéket. A 46 egyetemen és főiskolában 547 egyetemi r. tanár, több rendkívül és magántanár, valamint adjunktus működött, a főiskolai tisztviselői karral együtt 2291 létszámmal. A főiskolai hallgatók létszáma 14.654 volt.

1940-ben a népesség vallás szerint a következőképpen oszlott meg: r. kat. 6.400.000 52,9%, g. kat. 1.435.000 11,08%, ref. 2.276.000 19,6%, evangélikus 660.000 5,5%, g. kei. 426.000 3,5%, unit. 47.000 0,4%, izraelita 753.000 6,2%, egyéb 12000 0,2%. A katolikus egyház fenntart 3302, a református 1315, a g. kat. és kei. egyház 196 és az iar. egyház 167 iskolát.

Jogszolgáltatás.

As országban 176 kir. járásbírósg működött 1940. évben. Kir. törvényszék 30, kir. író órábia 6 kir. turie 1. A vadhasználatot 29 kir. ügyesség, 6 kir. ügyesség, 6 kir. főügyesség, 1 kir. koronabírósg képviselte. Íróbíró 1548 tisztviselő 2016, kereső- és díjnok 1303 működött a bíróságoknál. As ügyészségeknél 210 ügyész 169 tisztviselő és 113 kereső- és díjnok látta el a szolgáltatást. A közjegyzők létszáma 232, a helyetteseik 106 volt. 6599 ügyvéd és 1251 ügyvédjelölt segédkezett a jogszolgáltatás gyakorlatában.

A kir. járásbírósgok és törvényszékek 1940-ben összesen 169.333 esetben indítottak eljárást, illetve folytattak is, melyből egészen vagy részben elítélő határozatot hoztak 49.946 esetben, a többi büntetőparancsra, vagy ítélet nélkül ért véget. Jogtalan elzárlás, lopás, becsületésértés, rágaamasás, temetésértés azok a büntetelmények, melyek legtöbb esetben foglalkoztatták a bíróságot. Rablás, gyújtogatás, ussora, pénzhamisítás állg fordulni elő. Jellemző en a magyar nyíl, egyenes lelkületre. Párviadalért is is csupan 24 esetben indult eljárás.

Öngyilkosság 5533 történt 1940-ben. Halállal 2828 végződött. 30-40 év körül férfinak és nők között el a legtöbb öngyilkosságot. Legtöbbnek az oka családi baj. 1252 esetben volt özösa öngyilkosságnak. A szerelmi bánat 882 esetben volt indítóoka az öngyilkosságnak. A nyomor, betegség, elmebaj, stb., már kevesebb áldozatot kívánt. A nők közül legtöbbször méreggel akarták megölni magukat 1693 esetben, míg a férfiak legtöbbször 1702 esetben kétféle kérelmet meg öngyilk-

osságot. A lőfegyver, vágóeszköz, vízbeugrás, gáz, stb. eszközökkel már jelentéktelenebb számban éltek az életuntak.

As öngyilkosságok 33,8%-át Budapesten, június és április havában követték el.

Legtöbb túsnet 1940-ben Pest megyében történt 1201 esetben. Sok gyújtogatás kőveiktetésben. A legtöbb gyújtogatás Zala megyében volt 83 esetben, a legkevesebb Ung megyében. A Pest megyei túsveszseknél 26 halás áldozat is volt.

Fény és árnyék, a statisztika. Tűkór, ki ki lássa magát benne. Nyitott előzöny, hogy tanuljunk belőle. Erdemes es tanulságos elgondolodni a rideg számonon és erősen elhatározni, hogy a kíméletlen számadatok előnyös teteit még jobban szaporítsuk fogjuk, hogy ezzel emelkedjék az ország fénye és rövidüljön a hátrányok rövid árnyéka.

Albert István.

A Székelyföld villamosítása.

Kállay Miklós miniszterelnök és dr. Varga József iparügyi miniszternek 1942. április hó 26-iki kolozsvári látogatása alkalmával Dr. Kolombán József az Erdélyi Párt országos al-elnöke részletesen kidolgozott emlékiratot nyújtott át a Székelyföld villamosítása tárgyában. As emlékiratot Dr. Kolombán József, Dr. Gaal Ajajos gyergyói orsz. képviselő, Kiss Kálmán udvarhelyi orsz. képviselő, Nyiró József udvarhelyi orsz. képviselő, Paffy Károly marostor-dai orsz. képviselő, Toth Balázs háromszéki orsz. képviselő, vitéz Biró István főrendiházi tag, Pál Ferenc háromszéki malomtulajdonos és satáni Szabó Miklós gyártulajdonos írták alá és dolgozták ki.

Ramutat az emlékirat arra, hogy a Székelyföld hosszú időköz keresetül a Magyar Haza mostoha gyermeke volt. Vasutak, hidak, első rendű utak, kulturális és gazdasági intézmények letesültek az ország minden más táján egyebütt, — sőt továbbmenőleg Bosznia Hercegovina meg Tirol hegyes vidékein a határvédő erődítmények egész sora keletkezett részben magyar pénzen, míg a Székelyföldre alig volt gond, alig jutott pénzügyi lehetőség, hogy valamelyes közérdekű intézmény megvalósulhasson.

As öncsü Magyarország feltámadása után most midőn a Székelyföld visszatért az anyaországhoz, föl kell vetni a kérdést, vajjon folytatható e nagyon káros következmények nélkül a régi végzetes gazdasági politika s hagyhatja-e a magyar haza a székely népet a régi gazdasági elesettségben, elszigetelődésben?

Mi, a székely nép parlamenti képviselői, gazdasági emberei bizakodó erővel szerelnők a magyar öntudatba belevinni: a hosszú, sok évtizedes mulasztásnak most már vége s végre itt van az idő, hogy az ország keleti védőbástyáján őrt álló székely nép nem csak a pusztas megélhetés lehetőségéhez jusson hozzá, de biztosítani kell számára az anyagi függetlenséget, hogy eléget tudjon tenni a fokozott nemzetvédelmi feladatoknak.

As emlékirat esután kifejti, hogy a Székelyföld jólétének megteremtése csak az iparosítás által történhet. Hangoztatja, hogy a Székelyföld általános villamosítása ma már elengedhetetlen szükségesség. E probléma megoldása kapcsán megszülethetik a nagyvonalú székely ipar s ezzel egyidejűleg valóra válik a székelység általános gazdasági felemelkedése, de lehetővé válik továbbá az is, hogy a Székelyföldön a jelenleginél lényegesen több ember találjon az iparon keresztül nyugodt megélhetést magának és elérhetővé válik az, hogy ezen a keleti védőbástyán, a Székelyföldön több őrt álló katoná legyen.

Feltétlenül szükséges, hogy a székely megyék egy egységes nagy villamos hálózattal rendelkezzenek, egységes vezetés és irányítás alatt dolgozhassanak, ugyanolyan kedvezményes árak mellett történhessenek az áramvásárlások.

Ezért a székely nép parlamenti képviselői és gazdasági emberei az alábbi pontokban terjesztették elő javaslataikat:

1. Vegye a kormányzat sürgős programjába a Székelyföld általános villamosítását oly módon, hogy lehetőleg minden székelyföldi községbe a villamos energia egy világításra, mint ipari és mezőgazdasági célokra bevezetessék.
2. Bocssásson az állam ehhez megfelelő tőkét és hitelt rendelkezésre, talán legalkalmasabb módon egy, e célra felállítandó állami

részvénytársaság keretén belül, melynek tőkés-jéhes az érdekelt közsületek, közbirtokosságok megfelelő tőkerészesedéssel szintén hozzájárulnak.

3. Biztosítsa az állam, mint főressvényes, a székelyföldi érdekeltségek részére e székelyföldi villamosítási vállalat vezetésében való olyan részvételt, mely lehetővé teszi az érdekeltségek és közsületek részére a céltul tűzött népi érdekek hatásos védelmét.

4. A Székelyföldön jelenleg meglévő városi és más közsületi villamos telepeket olvassza be e ebbe az egységes székelyföldi villamos vállalatba.

5. Hasson oda, hogy a dícséretes módon elindult gyergyói és alsziki villamosítás minél hamarabb megvalósulhasson s ha a nagy terv gyakorlati megoldása esetleg valamelyes késedelmet szenved is, e két területnek elindított villamosítása minél sürgősebben befejeztessék, oly módon, hogy e villamosítások már, mint e nagy terv első részletmegoldásai szerepeljenek.

6. Az egész villamosításra általában mondja ki a kormányzat a sürgősséget, a munka legfeljebb két évre lenne beosztandó oly módon, hogy az első évi tervet még ez évben meg kellene kezdeni.

7. Dolgoztassék ki a kisipari tevékenység kifejlésztésére megfelelő terv köcsön motor- és más géparatók felvételével.

8. Ugyancsak külön gond volna fordítandó a máris nagy számban jelentkező közép és nagyipar felállítására s meg kellene adni a módot arra, hogy lehetőleg a helyi gazdasági és népi erők bevonásával, de minden esetre kizárólag magyar tőkék bevonásával letesüljenek ipartelepek.

9. A Székelyföld ipari és nyersanyag feltárasára egy rendezes kutató munka sürgős bevezetése volna szükséges s az a tiszteletre méltó kezdeményezés, mely több lelkes székely gazdasági ember önzelen részvételével az Erdélyrészi Gazdasági Tanács általános ellenőrzése mellett elindult, a munkába bevonandó volna.

A miniszterelnök az előterjesztett villamosítási tervek megvalósítását a legkomolyabban ígérte kijelentette, hogy a kormányzat már ebben az esztendőben programjába veszi a Székelyföldnek ezt a létkezdést jelentő és gazdasági felemelését szolgáló kérdésnek megoldását.

Budapesti képek.

A Múzeum kertben.

A Főváros szívében, kis park közepén, régi fak és vidám bokrok keretében áll, az egyszerűségében is nemes Magyar Nemzeti Múzeum. Eötte Arany János szobra, a Sándor-utcai oldalon pedig egy örök magyar, az Szechenyi Nemzetiségnek egyik nagy fia; Gróf Szechenyi Ferenc, a Múzeum alapítójeának szobra áll. Körös-körül, a kis parkban, multta nemesült idők magyar töcsinák szoborportréi emlékeztetik a jelent a kultúra. A Múzeum utca felől oldalon, a két Kisfaludy szoborra hinti fényét a tavasszi napugár. Idébb egy bússzék, nemes magyar arc, a Barasenyi Dániel arc. A szobor olyan, mintha élne s valamelyik ódján gondolkodna. Talán ilyen lélekteljes arcon keresztül érzékeltem ki az örökség gondolat: „Isten! Kit a bölcs lángelze fel nem ér”.

As ócska-magyar berátságot a Duce ajándéka, a Monti es Garibaldi szobrok hirdetik.

A kora tavasszal szinte valószínűtlenül szépek a komor, rütydös öreg fak és bokrok. Egyik mekkéfa ága olyan, mint a határozatlan, tévovadó ember, de olyan is, mint a bit vicsra, vicsra lú s szelvé az a honba, szeretteihez Ellodul, nő az ág, a vastag törzstől egyenesen jó darabon, de antán, mintha meggötölné magát, jobbra kanyarodik, majd balra, vissza is néz, néz a távoiságot s mire kinyújtóznak karjai a measszeségben, elvékonyodik, elfogy a bsnattól, hogy oly meassre ment a törzstől, ki a nagy világba. Hancs szelvének dobbanása mégis, egyszerre veri az életetadó gyökér és törzs, edes összeragadtasát.

A fak között szerelmes galambok röpdőnek s szemfüles verebek leselkednek arra, hogy nem gurul-e innen, onnan egy-egy morasz.

As egész kis kert tele van, edes, szép, sütkérensó apró kis gyermekekkel, azok gondosóival, edesanyákkal és dadákkal. Olyan a kert a déli sugárszámban, a sok játszósdó gyermektől, mintha szüszoraszépe lenne tele szüszva. A tavassz kicsajja a közsében lakó fáradt, öregeket is, de idejárnak tanulni egyetemista lányok és fiúk is.

A Múzeum-kert, a kora tavasszal, párás napütésben valóban álomszerű s ahogy az ember néz a sok szépit, szeme a jobboldali kirgóra téved, oda, ahol valamikor Petőfi állott és szavalta a Talpra magyar-t! — Erre a gondolatra, a lélek egyszerre tele lesz az

első, örök, nagy, magyar március büvöletével a gondolatok raja szárnval a fenséges ólmény újból és újból való átélésére. Tehát nem álom és nem vízió. Petőfi valóban ott állt a kiugrón. Láttá a Múzeumot, járt a lépcsőkök, szavalt a lekezdőgától, lángolni, egy kezdett a Nemzet, az örök magyar Nemzet. An emlékezés oly intenzív, hogy a Petőfi hallgató sokaság esderányóké hulló esőcseppek kopogása is szinte hallható. Petőfi szavaival, szava hangja harangja az esőcseppek keményen, erősen verik a basasszeretet ment himnusának szivdobbanását. — Mintha tegnap lett volna az az esős, igézetes Március és máris, milyen rég volt már! — Mennyi sok idő és vele milyen föld rengető események ruhantak szőta bele a Múiba ezzel a magyar örökkévalóságba. Bizony 1848 óta, csaknem egy évszázad lett a múlté a dicső magyar történelem köveimut eseményén tűnődő ember lelke, sőtve, egyszerre tele lesz assal az örömmel, hogy magyarságnak lenni boldogság.

Hanem a multon való tünődést, elrebbent a jelen Édes csaltogé madárdal — nem is dal, inkább daltörredék — egy pár ujjongó trilla hallatszik a várfőről. Fekete rigó, trillázva örül a tavassnak, a magyar tavassnak. Édes, tiszta fűtörésének szent emlékeztető. Arra emlékeztek, amit a költő is oly szivből, oly igazán hirdettet minden magyar számára:

A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely...

A „Vasminisiter“ árnyékában.

A nap bujósokát játszik a fűrge tavassal felbök kösött, de melegével már nem fősvénykedik. Csodálatos, langyos tavassal nap van. Sietek a Baross-térre. A Budapestre került csiki székelly leányokkal akérok beszélnek. Vasárnap délután a város minden résszéből ide jönnek a székelly lányok és fiúk. Itt mondják el heit élményeiket egymásnak s itt beszélnek meg minden — egymást érdeklő — eseményt.

Már a villamosról látom a szöttesbe ültörött székelly lányok sokaságát, mely mint egy gyönyörű virágkoszorú, körül öleli a „Vasminisiter“ imponáns szobrának talpszétét.

Nésem a szötteseket s a szörint keresek ebben a sines, tarka bokrában, szerésl, szemtárcsai, csatóségi assával csiki székelly lányokat.

Legelőször is Bara Erzséket beszéltem. Azt me csillogó lepa, amikor a Csiki Lapok nevét hallja s boldogan ujjongja, hogy ismeri Vákárné nagyasszonyt. Erőse hangon jó kérdésre nagy csapat leány kíváncsian sereglik körém, leginkább szentdomokosi, jendásvi, másaságok s mind arra kérnek, hogy csak szépet és jót írjak róuk. Beszéltem a Bics és Boros testvérekkel, László Jánosával, Gál Miháival, Andree Róssával és Simon Rósnikával. Kérdésünkre boldogan felelik, hogy mind jól vannak (átzik is rajtuk, frissnek, harmatosnak, egészségesek) jól érzik magukat és mindennél meg veszek légedve, de Csikit még sem feljithetik. Haza vágyódtak, a hogárhatu házba, a székelly káru elő így vasárnap délután és a fa uszép kis templomába, no meg a rezgőtűves rótkáre, sugó erdőkhöz. — Mennének is, de kell a péna.

Báca Annuska még az sranvüncös gyönyörű Mária amuletet is megmutatta. Aláudóba kapta assosonyától. Egy másik kislány a „Harangszó“ sörpérgését dicsekl, amely most is jár neki s ha megörzszik, még a tabaritást is abba-abba hagyja, csak hogy hamarabb megtudhassa mi van benne.

Amott egy csoport kis lány, hangos jó kedvvel bírkózik egy székelly fiúval. Képzelik, hogy jöjjön el is az „Iráns“ fel a nevét. Miklós Lászlónak hívják ezt az átadékoskodó derék, székelly herósnnyas fiút, aki színtén igen jól érti magát. Sándor Ferenc elmondja, hogy az Újpesti Bőrgyárban dolgozik és nagyon meg van elégedve sorával.

A jökevd tetőfekre hág. Egyik másik még „írú.“ is egyet kettőt, a tavassal napangárban. Persze csak lány a lánnyal.

Szeretnék beszélni csomafalval székelly kis lányokkal is, akiket a P. házas ur, Solyom Béla szavára, az Új Magyarorságnak vezércikke után, vette pártfogásába az Anyasorság nemes szíve. Sajnos nem találom egyet sem.

Hanem az idő rohamosan szalad. Egyik másik elkészűn, siet, várja a köteleesség. — En is búcsuzom. Búcsuzóul megkérdem a körilem állókat, hogy mit mondott édes anyjuk, mikor eljöttek otthonról. Vidám mosolygással, messzonszerű emlékeknek édesanyjukra aki azt mondotta nekik „Halljam jó híreketek“. — Azt hiszem, hogy minden édesanya, minden testvér örömmel fogja olvasni ezt a pár sort a Csiki Lapok-ból, mert én az ó jóhírüket írom le, assal az óhajzással, hogy a messzeségben is maradjanak mindig jók, szerelmasok, isten- és hámaszeretők, maradjanak harmatos tiszta lelkek, olyanok, mint a milyenek voltak a csiki portákon, a kicsi faluban.

Hiszem, hogy nemcsak azok a szöttesbe és harsányába ültözött székelly lányok és fiúk érzik jól magukat Budapestben, akikkel beszéltem, hanem azok is, akikkel nem beszélhettem.

Tavassal ünnep.

Néhány nap óta, újból besüt a nap a szobámbe, s mint egy drága ékszerterítő, odaszól minden butorra. A sarkok és szögletek érdekességét puhára aranyosza. Ujjongva csillog és ál minden. Behuyni szemmel arcem az aranyló ruhagabban a Nap felé fordítom s a passar ragyogására lelkeimben rég elfeledett pogány ssertartások ébrednek. Ssertartások, melyekkel a Napláudó ósók áldozhattak egykor — régen régen. Állak a napfényben s meghatótt szívem boldogan susogja, Ámon — Raj Te jó, csodás, szeretlek. J. M. E.

Berzsenyi: Nem sokaság, hanem lélek a szabad nép tesz osuda dolgokat.

A len termesztése.

Általában a len a talajban nem válogatós. Csak gyökere követ, viset hamar ne találjon és ne legyen túlságosan sovány, seépén megy; nálunk az éghajlati viszonyok neki kedvezők.

Holdankint átlagos termés 18 q, de ha sikerült a talajt jó apróra előkészíteni, a gyomtól megtakarítani úgy lesz még 25 q is. Vetési ideje egész május hó. Vethető szórva, mint az apró magvakat szokás, de vethető géppel is gabona sor távolra. A kataszteri holdankint szükséges vetőmag mennyiség a fonál lennél 100 kgr. Az olaj lennél 60 kgr.

Nálunk a fonal len termesztése indokoltabb, mert a len vásárona igen nagy szükség van, tölre munkát biztosít, ezen kívül csapadék dus vidéken a fonal len jobban szokott menni.

Varmegyénk intéző köre állhatva a lentermesztés nagy fontosságától már előre szereztek be len magot. Az Erdélyi Part is karöltve a székelykeresetúri régi és híres lengyárral valamint az erdőgazdasági Szövetkezettel, a napokban hozatott 300 mássa len magot, amelyből vetési célra kaphatnak. Egy mássa len mag ára 80 Pengő, ezt azonban csak ósmál kell visszatéríteni, a len kórónak Cskszeredába történő beváltásakor.

A beváltási ár, a len szár hosszúsága szerint 15—27 Pengő közt váltakozik.

A kiaszmitott óslek helyébe a len jól vethető. Szőke Mihály.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánózzák. Ógyellen, mert minden tablettán a „DARMOL“ szóznak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondatlan eredetű csomagolásban kérje.

Mult hét

Kállay miniszterelnök nagy beszéde Kolozsváron.

Április hó 25. és 26-án Kállay Miklós miniszterelnök Erdélyben járt. Megtekintette a déda—szeretlvi vasutvonal építkezéseket, amely a legnagyobb magyar munka. Ezzel az utjával kapcsolatosan vasárnap Kolozsváron volt. Gróf Teleki Béla, az Erdélyi Párt vezetőségének és képviselőinek élén köszöntötte a miniszterelnököt első erdélyi útja alkalmával. Kifejezésre juttatta a miniszterelnök előtt az Erdélyi Pártnak azon politikai meggyőződését, hogy ezekben az időkben az egységnek és magyar öszertartásnak szükségét és szolgálatát nemzeti köteleességnek tartja. A miniszterelnök az előtte megjelent számos küldöttség előtt nagyvonalu beszédben ismertette Erdély magyarságának sorskérdéseit. Mindjárt beszéde elején hivatkozott Teleki Béla grótnak az Erdélyi Párt elnökének azon kijelentésére, amelyben hangzottatta, hogy az erdélyi kérdések megoldásához az egész ország munkájára szükség van. Szeretném kiegészíteni ezt a kijelentést azzal — mondotta a miniszterelnök — hogy Magyarországnak is szüksége van arra, hogy az Erdélyi Párt, az erdélyi vezető réteg s egész Erdély bekapcsolódják a magyar életbe, a magyar munkába, a magyar közösségbe. Erdély a történelem folyamán már többézer megsegítette Magyarországot, valahányszor bajba jutott a nagy ország mindig Erdély volt az a bástya, a honnan a feltámadás munkája kiindulhatott. Erdélynek ez a történelmi hivatása megmaradt minden időkre s ez azt a köteleességet rója az egész országra, hogy visszaadja a szeretetben, szellemekben, lelkekben és anyagiakban mindazt, amit a multban az országért tett. Beszédben megemlítette Erdély villamosításának végrehajtására vonatkozó terveiket, szözlött a magyar munkásságnak, a kisparosoknak, a kereskedőknek, a magyar egyházaknak kérdéseiről. A miniszterelnök bejelentette, hogy egy hónap mulva ismét Erdélybe készül s akkor fogja ismertetni a magyar kormány tiszves erdélyi beruházási programját, mert amint mondotta — mindazt, amit a 22 év előtti időkben elmulasztottunk s ami nem történt meg a 22 év alatt, azt országos köteleesség most helyrehozni. Az egész Erdélyre szóló nagy szerves munkaprogramunknak lesz közlekedésügyi, utügyi, mezőgazdasági, gyáripari, egyházi, kulturális és sok más vonatkozása. A munka útján mindenkit magunkkal viszünk a jobb magyar jövőndébe, aki velünk jön. Beszélt végül a miniszterelnök Kolozsváron a háborúról. Ne felejtsetek soha: Háboruba léptünk, háboruban vagyunk. Ezt a háborút meg kell vívniuk önmagunkért. Minden magyarnak hinnie kell a győzelemben, amely Magyarországnak és mindenkinek legszebb napja lesz — fejezte be beszéde; a magyar miniszterelnök.

Hitler birodalmi vezér vasárnapi beszéde.

A sorstorduló tavassai események előtt elhangzott a német nép vezérének is a nagy beszéde. Mult vasárnap, április 26-án, Hitler vezér és kancellár a birodalmi gyűlés előtt bejelentette a német egységnek azt az elhatározását, amellyel felkészült a bolszevista kolosszus szétzúzására. A birodalmi gyűlés hangulatából kiérződött a német népek tölelmetes ereje, megalkuvást nem ismerő elszántasága az utolsó rohamra. Egy bizonyos és azt ma minden magyar embernek éreznie kell. Ezt a háborút nekünk elveszíteni nem lehet, mert ez egyértelmű volna a legesetesebb elpusztulásunkkal. A német nép ezt érzi. Tökéletesen fel van készülve tabát minden elképzelhető áldozatra a végső győzelem érdekében. Egy emberként hajlandó bármilyen áldozatra, hogy Európa keresztény kulturáját megmentse a törös veszedelemtől. És ebben a végső haroban ma együtt

menetel a német néppel egész Európa. Hitler kancellár nagy beszéde legelső helyen említette éppen a magyar nemzetet, amely első volt a bolszevizmus elleni küzdelemben, amikor 1919-ben lerázta magáról a kommunizmust. A Führer elismeréssel emlékezett meg vitéz nagybányai Horthy Miklósról, Magyarország kormányzójáról, mint aki a nemzeti forradalom élén elsőnek szált szembe a kommunista világrontással. A világ hozzá szokott ahhoz, hogy mikor Hitler beszélt, akkor nyomában kemény ütések következtek. Ez így lesz most is. Ennek a sikere érdekében a német birodalmi gyűlés egy emberként ugrott fel helyéről és lelkesedéssel szavazta meg a Führernek azokat a rendkívüli jogokat, amel ekkor a győzelem érdekében szabadon ílhét és cselekedhet. A német nép annak köszönheti világra szóló sikereit, hogy tud engedelmeskedni. Egy ember parancsol és nyolevan millió vakon bizva engedelmeskedik. Olyan példa, amelyet nem szögyen eltanulni. A Führer a mult vasárnap beszélt. A népe hallgatta és rövidesen meglátja a világ hogy mire képes ez a nép, vezetőjének parancsára, amely a végső győzelemért indítja népt ézen a tavasszon a világtörténelem legnagyobb rohamára.

Hitler—Mussolini találkozó.

A döntő események előtt április hó 29—30-án Salzburg mellett találkozott Hitler és Mussolini. A két államférfi mindenkor megbeszélte a döntő lépéseket, amikor a második világháboru befejező szakaszát készítik elő Salzburg mellett, bizakodással eltelve várhatjuk, hogy a következő eseményekből megszületik az új Európa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Május 1.

A munka ünnepe. Ma különös jelentőségű alkalom. Amikor élat-halál küzdelemben állunk, egy pillanatot szenteljük ennek a napnak. Öntudatosan nézünk szembe a következő eseményekkel, megpróbáltatásokkal és szenvedésekkel. Vegyük tudomásul, hogy a nemzetet csak a munka segíti át a történelmi sorsforduló áon. A nemzeti munka, amely biztosabb mind az aranyfalpnál. A munka, amelynek szentiségében hinni tud a nemzet minden tagja. A szűszassálósok becsülettel eivégzett munka, amely maradék nélkül elvségi köteleességet szon az örhhelyen, ahová állította a nemzet munkasszolgálatá. Ezek az idők egész embereket követelnek. Óyazókat, akik a rájuk bízott feladatokat minden áldozat árán elvégzik. A munka fogalma ma új értelmét kell kapjon minden magyar lélekben. Tisztaban kell lenni, hogy az áldozatos munka svámunkra az életet jelenti. és az időz szava. Kitérni nem lehet. Hiszünk, hogy minden magyar ember becsülettel vállalja azt a kemény munka többletet, a melyet ismét reánk mért a magyar sora.

— **Zászlósi kinevezésnek.** A Kormányzó ur, a m. kir. honvédség nem hivatásos állományában a következő zászlósi kinevezéseket eskönsölte: Fejér Ferenc, Dócsy András, Karda Udán, Orbán Ferenc, Csató Gábor, Szentpéteri Bálint, László József, Sproncs György.

— **Az első tiszti-vitések eskütetele.** Az Országos Vitézi Szék engedélyezésére 1942 április 29-én négy tiszti vitéz tette le a vitézi esküt Csik vármegye Vitézi Széke előtt. Az ünneplásnak eskütételén megjelent Dr. László Dócsy Csik vármegye főispánja, Szász Gerő polgármester. Négy tiszti vitéz tette le az esküt vitéz Polts ezredes vitézi eskükapitány előtt Mivlós Gergely kir. tanfelügyelő, Ferenczy Balázs dr. járásbíró, Székely Ferenc jegyző, Balázs Sándor igazgató-tanító. Vitéz Dr. Erőss Sándor eskütertő felolvasta az Országos Vitézi Széknek az eskütételre vonatkozó engedélyét. Esután vitéz Polts ezredes Csik vármegye Vitézi Székének eskükapitánya rövid beszédben ismertette a Vitézi Rendnek nemzetvédelmi feladatát, a vitézi hivatás nemzetépítő köteleességét majd a vitézekről bevette az esküt és felhívta a vitézi jelvéseket. Az esküt tett vitések nevében dr. Ferenczy Balázs tett fogadalmat, hogy minden időben ismeri fogják azokat a köteleességeket és áldozatokat, amelyet elvár tőlünk a magyar nemzet közösségi szolgálatá. Végül Dr. László Dócsy főispán lelkesítő szavai szánták be a hazafias hangulattal eltelt ünnepet, amelyen nagyszámú közösség is megjelent, hogy eseménye legyen az első tiszti-vitések lélekelmő eskütételének.

— **Az Erdélyi Párt a hadikölcson rendezésért.** Az Erdélyi Párt, amint olvasóink is látják hetről-hétre a legtevékenyebb szorgalommal igyekszik a kormány hatalom figyelmét a Székelyföld felé irányítani. A miniszterelnök kolozsvári látogatását színtén felhasználta ennek a célnak szolgálatában. Emlékiratban hívta fel a figyelmet a lapunk más helyén tartogatott székelyföldi villanyellátási kérdésre. Az Erdélyi Párt ezen túlmenőleg a parlamentben is állandó felanálálással mindenkor naprendben tartja életbevágó kérdéseinket. Így a legutóbbi parlament ülésben a párt a hadikölcson rendezésével kapcsolatosan két kerést terjesztett elő: az egyikben kérte, hogy a kis kölcaön-ügyek esetében az átértékelés méltányosan történjék s az igazoló eljárásit könnyítsék meg. A második pedig az volt, hogy a hadikölcson-szégelyezés akcióit Erdélyre is terjeszték ki. A pénzügyminisiter kijelentette, hogy az Erdélyi Párt által előterjesztett kívánásokat elfogadja és azokat a törvényben biztosítja.

— **Uj ügyvédi iroda.** Vitéz Dr. Erőss Sándor Csikvármegye Vitézi Székének eskütertője ügyvédi irodáját Cskszeredában Apafi Mihály u. 43. szám alatt megnyitotta.

— **Az Erdélyi Kárpát Egyesület Csikszéki Osztálya május 2-ára hirdetett köngyűlését** kőnbajtú akadály miatt május 7-én, csütörtökön este 7 órákor az Ipartestület helyiségében tartja meg, melyre a tagok pontos megjelenése kéretilk.

